

Skjermbrukutvalget sviktet på selve hovedfaktoren

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> den 12.11.2024

I går avga det regjeringsoppnevnte skjermbruksutvalget sin utredning.

Utredningen er et omfattende, men smalt svar som ser ut til å ta for seg det minst vesentlige i et bredt oppdrag – omtrent som å stille en diagnose av typen «ADHD» på en som er urolig og går med småstein i skoene: Kanskje ikke feil, men feil likevel.

I mandatet heter det at «Utvalget skal gi regjeringen et bedre kunnskapsgrunnlag om hvordan barn og unges skjermbruk i barnehage, skole og fritid påvirker helse, livskvalitet, læring og oppvekst.»

Den oppgaven er besvart ved at utvalget har gjort en stor jobb med å hente inn og gjennomgå all verdens kompetanse og materiale om fra folk som forsker på læring, sosialt samspill og psykiske aspekter ved skjermbruken.

Men jeg leter forgjeves etter et avsnitt eller to som tar seg av det faktum at så godt som all skjermbruk i skolen i dag er basert på trådløs bruk, og at eksponeringen for mikrobølget stråling fra skjermen og wifi-ruteren og mobiltelefoner og mobilmaster har rent fysiske virkninger på barn og unges biologi og på deres læringsevne, overskudd og nattesøvn. Og det samme har linjebundet spenningsstøy – skitten strøm – i bygningens ledningsnett – med direkte påvirkning på helse, humør og læringsevne, slik flere studier omtalt her på bloggen har vist.

Ikke et eneste av de vanlige søkeordene på slikt slår til i den nye NoU-en. Temaet er ganske enkelt utelatt til tross for at det er omfattet i mandatet.

I 60 år har forskere innen medisin og biologi kjent til at slike elektromagnetiske felt som vi utsettes for både fra antennene i en iPad, en mobiltelefon, og en trådløs laptop – og for den saks skyld også fra sparepærer og annet digitalt utstyr koplet til strømnettet – åpner for en lang rekke skadelige helsevirkninger ved å skape lavfrekvent energi som klusser til ionekanalenes virkemåte gjennom overproduksjon av oksidanter (ROS/reactive oxygene species: reaktive oksidantarter/frie radikaler). Når kroppen ikke klarer å kompensere effektivt for dette, oppstår «cellestress», med virkninger som sprer seg tynt utover en rekke diagnoser:



Hodepine, energitap, tanketåke, leddsmarter, svimmelhet og dårlig søvn er blant de aller vanligste akutte virkningene, mens svekket immunforsvar, DNA-brudd og raskere kreftvekst er blant de alvorlige langtidsvirkningene. At nettopp slike helseplager og lidelser – både de akutte og de som først kommer over tid – har eksplodert blant barn og unge etter at smarttelefoner, laptop'er og nettbrett ble allemannseie, burde derfor ikke forundre noen. Forskerne innen feltet har lenge advart, ikke minst mot langtidseffektene.

Å sløyfe enhver omtale av det rent biologiske grunnlaget for problemer som skjermene i dag åpenbart skaper blant barn og unge, og kun hente fram forklaringer fra psykologien, det sosiale samspill og læringssituasjoner, blir som å stille en diagnose av typen «ADHD» på en som går med småstein i skoene. Diagnosen er kanskje ikke feil, men den feiler på ikke å ta med en grunnleggende medvirkende årsak til problemet – en felles bakenforliggende variabel, for å bruke et faguttrykk.

Det enkle belegget på hvor fundamentalt feil det blir å utelate det rent biofysiske, går fram av denne oppsummeringen av all relevant forskning registrert i databasen Medline fra 1990 og fram til mai 2022:

(kilde: Henry Lai's Research Summaries, BioInitiative Report, May 2022)

Tabellen viser at 90 prosent av forskningen finner overproduksjon av frie radikaler (ROS) som virkning av eksponering for radiofrekvent og lavfrekvent stråling ved energinivåer under dagens anbefalte grenser. Det betyr at Pandoras eske åpnes, også ved slik «svak» stråling som fra nettbrett og smarttelefoner. Utvalget ble tipset om at her var det noe man burde se på. Det hjalp tydeligvis ikke.

Rådene utvalget har kommet med, blir dermed så tamme som man kunne vente seg. Slik summerer Aftenposten (12.11.2024) utvalgets konklusjoner:

- Utvalget støtter ikke en myndighetsbasert aldersgrense for alle sosiale medier.
- Myndighetene bør føre effektivt tilsyn, med mulighet for sanksjoner, for å sikre at tjenestene overholder aldersgrensene og tilbyr alderstilpassede tjenester.
- Myndighetene må sørge for god balanse mellom digitale teknologier og trykte bøker på skole og i barnehage.
- Barn og unge mellom 13 og 19 år bør la mobilen ligge utenfor soverommet.
- Ansatte i barnehage og skole bør begrense egen bruk av mobil og andre digitale enheter når de er sammen med barn.
- Skjermbruken for barn under to år bør være sterkt begrenset.
- Foreldre og voksne må involvere seg mer i barnas digitale hverdag.

Einar Flydal, den 12. november 2024